

EEN VACCIN OF MEDICATIE BESTAAT NIET**CAE: zo blijft het bedrijf vrij van besmetting**

Tekst: Tara de Haan

Caprine arthritis encefalitis (CAE) is een virusinfectie bij geiten die chronisch verergerende en onbehandelbare aandoeningen kan veroorzaken. Het virus komt nog op een deel van de melkgeitenbedrijven voor en de economische gevolgen ervan zijn groot. Behandeling van CAE is niet mogelijk; daarom is preventie van insleep van groot belang.

Lammeren direct na de geboorte weghalen bij de moeder kan de verspreiding van CAE tegengaan.

Een infectie met het CAE-virus is erg vervelend en brengt schade met zich mee voor zowel het dier als het bedrijf. Tot op heden is er geen vaccin beschikbaar om geiten preventief te behandelen en de verwachting is ook niet dat een dergelijk vaccin er binnenkort komt. Ook is er geen medicatie om geïnfecteerde dieren te behandelen. Als er een besmetting op het bedrijf is, kan moederloze opfok van lammeren de verspreiding van het virus beperken. Over het algemeen wordt echter aangeraaden om besmette dieren of zelfs het hele koppel te ruimen.

Ziekteverloop

CAE is een aandoening die, evenals zwoegerziekte bij schapen, wordt veroorzaakt door een virus uit de groep lentivirussen. Dit

betekent dat het virus een lange incubatietijd heeft en dus na een infectie een aanzienlijke periode onopgemerkt in het dier aanwezig blijft. Het duurt in de regel maanden tot soms jaren voordat een geïnfecteerde geit antistoffen tegen het CAE-virus aanmaakt. Ziekteverschijnselen worden nog weer later gezien. Tegen de tijd dat zich bij een geïnfecteerd dier symptomen voordoen, kan het virus zich dus al door een groot deel van het koppel hebben verspreid.

Verschijnselen

In een laat stadium van infectie kunnen verschijnselen optreden. Besmette dieren worden geleidelijk dor in de vacht en vermageren. Er kunnen gewrichtsontstekingen (arthritis) ontstaan, waarbij verdikte

CAE TANKMELK CHECK

Om een eerste goede indruk te krijgen van het voorkomen van CAE op uw bedrijf, kunt u bij GD gebruik maken van de CAE Tankmelk Check. Door ieder kwartaal tankmelk te laten onderzoeken op CAE, kunt u in een vroeg stadium infecties opsporen. Tevens is dit een goede aanvulling op de CAE-certificering. Het CAE- en CL-certificaat van GD in combinatie met de CAE Tankmelk Check geeft niet alleen uw eigen bedrijf een hoge mate van zekerheid, maar is ook voor bedrijven die bij u kopen heel belangrijk. Kijk voor meer informatie op: www.gddiergezondheid.nl/cae.

knieën of hakken het meest opvallend zijn. Geiten met deze verschijnselen gaan steeds moeilijker en strammer lopen. De uier van de geit kan ook worden aangetast door het virus. Deze vorm wordt gekenmerkt door verharding van het uierweefsel. Hierdoor loopt de melkproductie geleidelijk terug en zal de geit zichzelf uiteindelijk helemaal droogzetten. In uitzonderlijke gevallen worden klinische verschijnselen aan de longen waargenomen. Meestal beperken deze zich tot een versnelde ademhaling na het opjagen van de dieren. Ten slotte kan het centraal zenuwstelsel van het CAE-besmette dier worden aangetast. Dit is met name opvallend bij jonge geiten tot de leeftijd van één jaar. Bij deze dieren kan een voortschrijdende verlamming van de achterhand ontstaan. Deze verlamming kan ondanks goede zorg steeds erger worden en uiteindelijk tot de dood leiden.

Risicofactoren

Contact met geiten die niet CAE-vrij zijn is de belangrijkste oorzaak van een besmetting van een koppel geiten. Vaak betreft dit het in- en uitbreken van dieren of het aanvoeren van een besmet dier. Ook het tijdelijk bijeenbrengen van geiten, bijvoorbeeld voor keuringen, vormt een risico. Besmetting kan plaatsvinden via de melk, biest maar vooral door de uitademingslucht van besmette dieren. Het CAE-virus is tevens verwant aan het zwoegerziektevirus bij het schaap, waardoor virusoverdracht ook kan plaatsvinden tussen schapen en geiten. Indirect contact met besmette dieren kan ook voor overdracht zorgen, bijvoorbeeld via gereedschappen, laarzen, personen en veewagens. Om indirecte overdracht van het virus te voorkomen, is het belangrijk om te zorgen voor een goede hygiëne en om bezoekers altijd schone bedrijfskleding en laarzen aan te laten trekken. Voorkom directe overdracht door te zorgen voor een goede afrastering en een afstand van minimaal enkele meters tot andere koppels geiten. Zorg daarnaast dat alle dieren die u aanvoert afkomstig zijn van CAE-gecertificeerde bedrijven en dat ook de biest die u voert afkomstig is van CAE-gecertificeerde geiten.

Diagnose en aanpak

Als er op basis van klinische verschijnselen een verdenking is van een CAE-besmetting, kan bloedonderzoek een mogelijke infectie bevestigen. Hierbij wordt onderzocht of er antistoffen gericht tegen het CAE-virus aanwezig zijn. Ook is het mogelijk om (tank)melk te laten onderzoeken op antistoffen tegen CAE. Geiten kunnen ook besmet zijn met CAE zonder klinische verschijnselen te vertonen. Indien een onderzoek CAE aantoonde op het bedrijf, moet u als geitenhouder beslissen hoe u dit onder controle wilt houden. U heeft hiervoor de keuze uit drie opties:

- Moederloze opfok: alle aan te houden lammeren dienen direct na de geboorte bij hun moeder te worden weggehaald en zonder direct of indirect contact moederloos te worden opgefokt. Het is belangrijk dat de lammeren hierbij biest krijgen van CAE-gecertificeerde geiten. Vervolgens krijgen ze kunstmelk. Deze aanpak is voor een aantal bedrijven erg arbeidsintensief en vereist veel inzet van de houder.

- Afvoer van besmette geiten: na bloedonderzoek van het gehele koppel voert u alle geiten waarbij CAE is aangetoond af. Deze methode vereist dat het onderzoek meerdere keren uitgevoerd wordt, omdat positieve dieren pas na een relatief lange incubatietijd kunnen worden opgespoord. Dieren die het virus wel bij zich dragen, maar nog geen antistoffen hebben aangemaakt, worden bij dit onderzoek niet gedetecteerd. Het virus kan zich dus na afvoer van de positief gevonden dieren blijven verspreiden.
- Afvoer van het gehele koppel: wanneer CAE in uw koppel speelt, kunt u ervoor kiezen om het hele koppel af te voeren en te vervangen door een CAE-gecertificeerd koppel geiten.

“

Om CAE onder controle te krijgen, zijn er drie opties

CAE-certificering

Het CAE-certificeringsprogramma is gebaseerd op een reglement van GD. U kunt uw eigen bedrijf CAE-gecertificeerd krijgen op verschillende manieren. De eerste manier begint met

bloedonderzoek van de aanwezige geiten ouder dan zes maanden. Indien bij twee achtereenvolgende onderzoeken alle dieren seronegatief zijn, is het bedrijf CAE-gecertificeerd. Een andere manier om gecertificeerd te worden is aanvoer van alleen CAE-gecertificeerde geiten na een periode van leegstand. Vervolgens vindt ieder jaar bloedonderzoek plaats op basis van een steekproef om de CAE-status te behouden.

Laat bezoekers schone (bedrijfs)kleding en laarzen aantrekken om indirecte overdracht van het CAE virus te voorkomen.